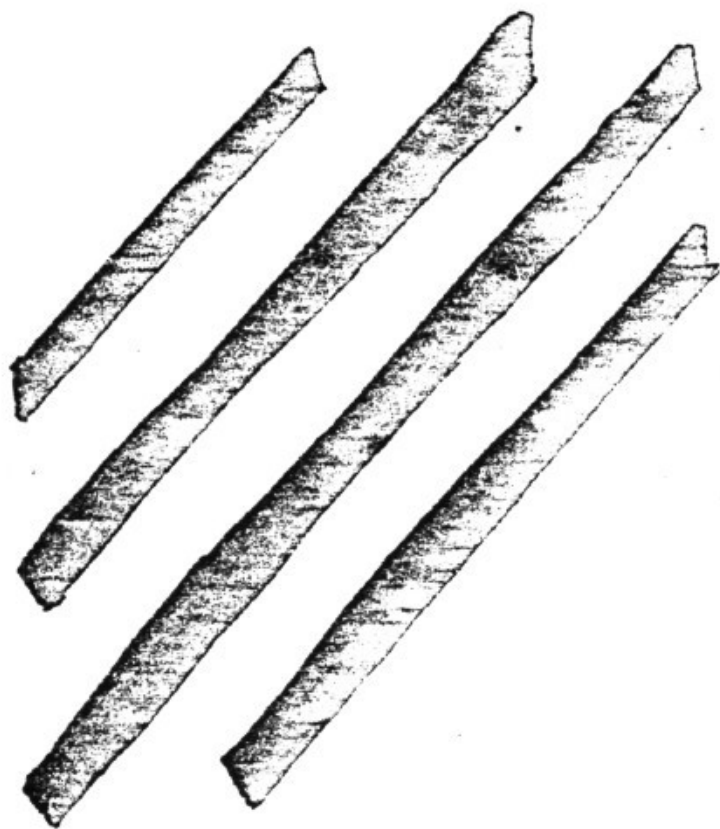

meh i sucre

MEL I SUCRE Nº 60 Juny de
1.985. Butlletí informatiu de
l'Obra Cultural Balear a Sant
Joan.

PORTADA.- Pintura rupestre de
la Cueva de los Letreros, que
probablement representa un geni
o divinitat del gra. Costumari
Català

CONTRAPORTADA.- Per la Pau

Local social C/ Nou- 6

Tothom que vulgui col.laborar
que faci de veure algú de l'e-
quip de treball.

Tirada actual .- 125 exemplars
Depòsit Legal - 49- 1.983
Imprimeix fot- Bohigas
Preu de venda 100 pts

A AQUEST NUMERO HI TROBAREU

- Notícies locals, del que succeeix
al poble, fins a l'hora de tancar
el número, per l'O.C.B.
- Juny, refranys referents al mes
Juny recollits per l'equip de redac-
ció al Costumari Català.
- Ajuntament, resum del ple ordinari
celebrat el 8-06-85, per Joan Sastre
- Encara queda esperança deins el
cor que t'estima, poema de Mª Tere-
sa Munar Caimari, de tendència verda.
- Bestiari, el conill i la llebre,
estudi d'aquest dos coneguts anima-
lons, per Cosme Nigorra, JOan MOREY
i altres.
- Tornarem tenir saig, breu resum
de les bases pel concurs- oposició
a saig de l'Ajuntament de Sant Joan.
- Per la pau, pàgina antimilitaris-
ta composta per la secció espe-
cial de l'equip de redacció del Mel
i Sucre.
- Els pous públics a Sant Joan, breu
estudi d'onze pous públics del nos-
tre poble i de la cisterna de Conso-
lació, per Miquel Company Florit.
- Flors i ocells, poema exaltant
l'estació de la primavera, per Bàr-
bara Mates Sastre.
- Passatemps, per JOan Sastre Joan.

NOTICIES LOCALS

--- La Caixa, en el seu programa de diades culturals, organitzà el 21 horabaixa, la representació de teresetes pel grup s'Estornell, que tingué lloc a l'entrada de les escoles noves. El dia 23, un espectacle infantil pel grup Ansa per ansa, es va realitzar a la plaça del Camp.

--- Amb motiu del fi de curs 1.984- 85, a l'escola de Sant Joan, s'organitzà pels professors un gimkama cultural: els alumnes del centre el dugueren a terme el dia 20 al matí. El dia 22 horabaixa, tingué lloc a les escoles noves una mica de festa de fi de curs: play-back's, cançons, representacions de comèdies, gimkama amb bicicletes,...

--- Dia 5 de Juny tingué lloc la berbena dels " quintos " de Sant Joan. Actuaren, entre altres, el grup asturià Ilegales, a una vetllada amb certa animació, a pesar que no aconseguiren massa comunicació amb el públic.

--- Dia 6 de Juny, festivitat del Corpus. Flors pels carrers i típica Processó, com cada any.

--- Dia 19 de Juny fou descobert, dins el llit de casa seva, el cadàver del conegut advocat Toni Gual. El forense dictaminà la seva mort a causa d'una trombosi cerebral. En pau descansi.

--- Diuen que l'anyada de cereals és magre, ja que no va ploure d'hora i no va granar bé l'espiga.

--- També hi ha pocs albercocs, sobretot pels albercoquers. Així mateix ha obert el sequer de Can Pere Maiol.

--- Dies 22, 23 i 24 de Juny, Festa del sol que balla organitzada per l'APA de Sant Joan. Una crònica apareguda a un conegut diari illenc, afirmà que aquesta festa ja es celebrava a l'any 1.400; si que fa estona. D'enguany, destacarem els següents actes:

- Inauguració del Passeig Joan Mas (pujada a l'escola de Son Juny) i de la plaça de la Constitució (Plaça del Camp). El senyor Jeroni descobrí les plaques (d'estil més bé barroc) retolades al respecte. Es visità l'escola nova principalment la cuina. Més tard hi va haver un retrohomenatge, amb donació de plaques a l'antic Saig i a Pedro Petrer. Tot seguit, en Jordi Gaià presentà el llibre " Notes històriques de Sant Joan, segles XIII - XVI "

- No és estrany que a don Jeroni li agradi venir molt per la vila (ho va afirmar al seu parlament) ja que sempre mouen les barres: a l'escola ja hi va haver refrigeri, a l'Ajuntament un " piscolabis " i més tard la porcella no va esser cuita, menos mal que bona gent ens en va oferir.

- Inauguració de la il·luminació de la plaça del Camp, mentre l'equip femení de voleibol juvenil de Sant Joan jugava el partit (que perdé 3- 2) contra San JOsé de la MONTaña.
- Concert de l'orquestra Ciutat de Palma a l'església de Sant Joan. Degut a que es va fer a una hora no massa adequada, l'assistència fou més bé escassa, i la gent no pogué fruir de la bona interpretació musical del grup.
- Concert a càrrec de la coral Infantil s'Estornell de Terrassa que va interpretar: El caçador - El pardal - En Pere Gallerí- Presents de boda - La griva, el trod i el gall - Bell matí- Bon vent ve - Pim, pam, repicam - La nau pirata.
- La coral infantil de l'escola de Sant Joan interpretà:
  - (petits) Ses ninetes- Jo i un pastor - L'esquirol - Na'Bel des MOLinar.
  - (grans) L'hiverno l'he passato- La dama de Mallorca.
  - (tots junts) Pujarem dalt dels cims - El vent del vespre.
- Dia de Sant Joan dematí, sortida del Sol, des de Consolació, i repariments de sorpreses als assistents.
- Gran traca final.

--- La Penya MOTOrista San Juan, organitzà la festa de Sant Cristòfol el dia 9 de Juny. El matí hi hagué una carrera de moto-cross al circuit del Revellar, puntuable pel campionat de Balears. A l'horabaixa desfilada de dues carrosses.

--- Trenta al·lots i dos mestres, de 1er, 2on, 3er i 4art de l'escola de Sant Joan estaren tres dies d'acampada devora l'albufera de Muro, zona privilegiada que prest es convertirà en parc natural, si no mos enganyen.

--- La delegació de l'O.C.B. de Sant Joan necessita local per continuar la seva àrdua missió. Qualsevol cosa va bé.

--- El Consell Insular de Mallorca envia mensualment un resum informatiu de les activitats realitzades per aquest organisme. Ens ha arribat el llibre " La lluita per l'Autonomia de les Balears " de Romà Pinya Homs.

--- Els al·lots de cicle superior d'E.G.B. de Sant Joan visitaren el Parlament del Govern Balear, que té el local al Palau de l'antic Círculo Mallorquí de Ciutat de Mallorca.

--- La carretera Sant Joan - Llurito sofreix una reforma de pavimentació asfàltica i eixamplement.

--- Degut a que Hisenda carrega fort les finques rústiques, l'Ajuntament no ha pujat les contribucions més que un 10 % en lloc d'un 20 que tocava.

--- Coneguda la baixa de Francesc Gayà com a cap de Correus de Sant Joan i Vilafranca, l'ha substituït en el càrrec, de forma accidental, el jove santjoaner Arnau Bauçà Sastre.

--- Sota la direcció de la Conselleria de Sanitat, el Govern Balear realitza una campanya de prevenció de tètanus pels pobles.

--- A distints llocs públics del poble (bars i botigues), l'Ajuntament ha col·locat uns avisos sobre la proliferació de la ràbia canina. Per això tots els dimecres dematins, al pes del porcs, el menescals cuidarà de vacunar tots els cans. Se'l adjuntarà una targeta que servirà pel coneixement sanitari del ca. Si qualcú que estigui rabiós necessita la vacuna també hi pot acudir.

--- Mentre transcorre el temps pel concurs oposició de saig-ordenança, ha ocupat el lloc interinament el jove santjoaner Guillem Bauçà Company.

--- En el transcurs de les passades festes del Sol que balla de Sant Joan, un grup de gent de Ciutat, per satisfer la seva curiositat demanà qui hi havia enterrat davall la làpida de la Plaça del Camp.

--- SE va allargar un parell de dies el període de visita a l'exposició de mapes i pintures qui hi havia al saló d'actes de l'Ajuntament.

--- Durant el mes de JUNY, hi hagué una sèrie d'accidents al nostre poble:

- Un cotxe pegà a una cantonada d'una portassa (davant l'església). El cotxe anava tot sol.

- Dia 2 de Juliol, un jove manacorner que venia de Sant Joan per evitar el topament amb un carro que sortia del camí d'Horta va trabucar el cotxe i va anar a parar a la paret d'En Verger.

--- Aquest mes de Juny ha estat típicament Mediterrani. Els dies llargs i calorosos, les vetllades curtes i agradables. La precipitació inapreciable.

--- Una dona santjoanera consultà a gent ben informada, a veure si a la plaça nova del Camp li havien posat el nom de " Plaça de Sa Contribució ". Naturalment va ésser un mal entés.

--- Pareix ésser que la carnisseria de Ca Na Miquelona tindrà prest un nou local, situat al mateix carrer Major.

--- Sa Nostra regala sorpreses als seus impositors. S'hi poren trobar, jerseis, ganivets, cintes pel cap,...

--- La nostra col·laboradora Bàrbara Mates Sastre, ens ha regalat el llibre " Inici d'un cançoner ".

J U N Y

Pel Juny, la falç al puny.

Juny assolellat i ben tronat,
any de molt vi i de molt blat.

Juny fred, mata l'esplet.

Bon sol pel primer de Juny,
any de llegum.

Pel Juny, de tres vestits, posa-te'n un

Pel Juny vaig com vull.

Febres per Sant Joan,
salut per tot l'any.

Si vols conservar un bon pit,
pel Juny, no surtis de nit.

Juny plujós, garber polsós.

Si plou entrant el Juny,
el bon temps està lluny.

Si plou pel Juny, plou a punt.

Pel Juny, la pluja de lluny en lluny.

Pel Juny, la pluja és lluny,
i si plou, cada gota com el puny.

De la pluja de Juny, la terra en gruny.

Si pel Juny plou, poca fruita pel Juliol.

El Juny diu al Juliol:

— Ja que jo he ploget, tu fes bon sol.

Juny brillant, any abundant.

Juny hermós, Juny abundós.

Qui treballa pel JUny, treballa amb orgull.

Pel Juny, el bou, no es juny al jou.

Pel Juny, la serp bull.

Pel Juny i pel Juliol,
els gats, de panxa al sol.

Del Juny enllà, el dia comença a baixar

Els rucs, pel Juny, cada mosca com el puny.

Pel JUny, puces a munts.

Pel Juny, muden de casa alguns,
pel Juliol, muda de casa qui vol.

Acabat el JUny, no canta el cucui.

Sembraràs quan voldràs, però pel JUny segaràs.

El Juny és el blader,
i el setembre, el raïmer.

El blat, curt o llarg,
pel Juny ha d'ésser segat.

Va dir el Juny al segador:

— Ja dormiràs per Nadal, però ara no.

Diu el Juny al jornaler:

— Ja dormiràs pel Gener

D'alzina que floreix pel Juny,
tot l'any el porc en gruny.

Pel Juny la corbella al puny.

D'empelt de Juny, fruita com el puny

El sol del Juny, estalvia llum

RESUM DEL PLE ORDINARI CELEBRAT EL 8-06-85

1.- ESBORRALL DE L'ACTE DE LA SESSIO ANTERIOR

Fou llegida i aprovada per unanimitat

2.-APROVAR LA RECTIFICACIÓ PADRONAL REFERIDA A 31-03-85

Segons informà l'assessor jurídic, cada any no acabat en 1 ò 6 es fa una rectificació de padró. Els qui acaben en 1 ò 6 se fa una renovació de padró. Enguany, com que acaba en 5 toca rectificació; damunt el padró de l'any anterior se sumen altesineixements i se lleven baixes i defuncions.

Aquesta rectificació donà un resultat d'una població de 1.976 habitants: 965 homes i 1.014 dones. Tot això referit a 31-03-85.

3.- APROVAR EL PADRÓ SOBRE CIRCULACIÓ DE VEHICLES 1.985

S'aprovà aquest padró amb un import de 1.947.000 pts.-, i això quedarà exposat a informació pública per si hi ha reclamacions, i llavors es procedirà a la recaptació voluntària de l'impost.

Enguany el recaptador ha mecanitzat la operació amb un ordinador.

4.- OBRES INCLUIDES EN EL PLA DEL CONSELL INSULAR DE MALLORCA 1.985

Son les referides als punts 5, 6 i 7

5.- APROVAR EL PROJECTE D'ASFALT DELS CARRER MIRADOR I ALTRES I EL PLEC DE CONDICIONS DE LA CONTRATACIÓ DIRECTE DE LES OBRES .-

S'aprovà el projecte redactat per Llorenç Gili Flaquer amb un pressupost total de 3.061.726 pts. de les quals el Consell Insular aportarà 2.518.295 pts, a càrrec al pla d'obres i serveis 1.985.

S'acordà així mateix adjudicar les obres per concert directe, degut a queu dia 30 de Juny ja han d'estar contractades.

El sr. Company demanà perquè aquestes obres es fan de manera individual i no se junten totes en una. El sr batle respongué que era per tenir clars els conceptes, i poder dur comptes separats de cada una.

6.-APROVAR EL PROJECTE D'ASFALTAT DEL CAMI D'HORTELLA I EL PLEC DE CONDICIONS DE CONTRATACIÓ DIRECTE DE LES OBRES.-

S'aprovà el projecte aprovat pel Consell Insular per un total de 3.851.275 pts amb una subvenció de 3.273.520 pts.

També s'acordà adjudicar les obres per concert directe, degut a la urgència.

7.- APROVAR EL PLEC DE CONDICIONS DE CONTRATACIÓ DIRECTE DE LES OBRES DE PAVIMENTACIÓ ASFÀLTICA DEL CAMI DEL RAFAL AIXAT

S'acordà aprovar el projecte pel qual hi ha una subvenció del Consell Insular de 423.980 pts. Es comentà la conveniència d'eixamplar-lo, i el senyor batle va aclarir que amb el pressupost actual era econòmicament impossible, però hi cap la possibilitat d'eixamplar posteriorment.

8.-CONVOCAR LA PLAÇA DE SAIG-ORDEMANÇA I APROVAR LES BASES DEL CONCURS OPOSICIO/

Una vegada convocada la plaça, secretaria posà en coneixement dels assistents les bases del concurs oposició, per complimentar l'abans esmentada plaça, actualment vacant a la plantilla de l'Ajuntament.

G. Company manifestà que segons ell, el nivell cultural exigut a les bases és bastant baix, aclarint l'assessor jurídic que la plaça està legalment catalogada de "Grupo E", per la qual, just es pot exigir certificat d'escolaritat.

G. Mora trobà no obstant que això no és impediment perquè es pugui valorar el nivell d'estudis de cada aspirant, poder millorar la selecció.

J. Sastre considerà que aquestes bases s'havien redactades sense donar cap informació a cert grup de regidors, i sol·licità que es posposàs la seva aprovació a un futur ple extraordinari, dins el mateix mes, per tal que ho poguessin estudiar detingudament els regidors que no haguessin intervingut en la seva redacció. El senyor batle exposà que per raons d'urgència no se poria posposar més, i que per arribar a la redacció final de les bases s'havia fet molta de feina, de molt de temps enrera.

Després d'una llarga discutida, quedà aprovat el punt.

9.- AUTORITZACIO PER NOMBRAR PERSONA INTERINA DURANT EL PLAÇ DE TRAMITACIO DEL CONCURS OPOSICIO

Presidència explicà que havia demorat el nomenament d'una persona per cobrir el càrrec de Saig ordenança d'una manera interina, fins que està convocada la plaça i les bases del concurs oposició, per així evitar compromisos amb la persona contractada, que haurà de deixar la plaça el dia que l'agafi en propietat el qui aconsegueixi passar les proves del concurs oposició.

G. Company, G. Mora i J. Sastre repetiren la seva protesta referent a la falta de informació prèvia, manifestant sentir-se un tant marginats.

G. Mora considerà que s'havia d'anunciar públicament la con-

tratació d'aquesta plaça interina, i llavors fer una selecció entre els sol.licitants. El senyor batle manifestà que tractant-se d'una feina per tres o quatre mesos considerava inviable aquesta fórmula, i que en tot cas s'agafaria una persona inscrita a l'atur.

Després de llargues discutides i de diàlegs que per diverses raons no es poden transcriure en aquestes retxes, s'acordà per unanimitat autoritzar al senyor batle a cubrir la plaça interina amb una persona del nostre poble, que està inscrita a l'institut nacional d'empleo.

10 .- NOU SISTEMA D'ASSISTÈNCIA SANITÀRIA ALS FUNCIONARIS I PENSIONISTES.

Secretaria informà que la " Mutualidad Nacional de Previsión de la Administración Local " es fa càrrec de l'assistència sanitària dels funcionaris i pensionistes de l'administració local, i per això paga a l'Ajuntament les despeses derivades de contractar les pòlisses (1.207 pts mensuals per persona per assistència sanitària i 429 per assistència farmacèutica)

Informà també que la MUNPAL no accepta la pòlissa actualment suscrita a IMECO, i que si acceptaria una pòlissa de ASISA (Asistència Sanitària Interprovincial).

Davant aquest problema burocràtic s'acordà donar de baixa la pòlissa de IMECO i suscriure'n una a ASISA.

11.-APLICACIÓ DE LA NOVA NORMATIVA SOBRE REGIM LOCAL: COMISSIÓ PERMANENT, RÈGIM DE SESSIONS, COMISSIÓ ESPECIAL DE COMPTES.

Comissió permanent.- El senyor batle ens ratificà la seva desaparició arrel de la nova llei de règim local.

Règim de sessions.- El senyor batle manifestà ésser partidari de reduir el màxim les sessions de ple, per considerar-les una pèrdua de temps i d'una ineficàcia quasi absoluta, per la qual cosa proposà celebrar sessió ordinària cada tres mesos; passada la proposta a votació, votaren afirmativament el senyor batle, J Mesquida, Joan Mates, i Carles Costa, no així els regidors G. Company, G. Mora, G. Mates i J. Sastre, que consideraren que això era reduir encara més la seva participació a la presa de decisions al Consistori i retallar-los també la informació ja de per si bastant minvada.

Com que la votació quedà empatada, es va haver de passar altra vegada a votació i va decidir el vot de qualitat del batle, que inclinà la balança cap als tres mesos.

Comissió especial de comptes .- Informà el senyor batle que

és tota lment autònoma de la Comissió d'Hisenda, i manifestà que faria la proposta dels integrants a un pròxim ple.

12.- PRECS PREGUNTES I INFORMACIONS

Com que el ple havia començat devers les dotze i mitja (era dissabte), ja era bastant tard i encara s'havia de celebrar una sessió especial per aprovar el pressupost municipal, ningú va tenir ganes de fer-ne cap.

SESSIO ESPECIAL .-

Acabada la sessió ordinària començà la sessió especial per aprovar el pressupost municipal per 1.985.

Faltaren els regidors F. Bover, G. Gayà, i Arnau Gayà, que tampoc hi foren a la sessió ordinària anterior.

Degut a l'hora que era no hi va haver massa discussions i s'aprova el pressupost presentat per la comissió d'Hisenda de la següent manera:

Ingressos

A . Operacions corrents

1 Imposts directes	3.928.000	pts
2 Imposts indirectes	2.042.000	"
3 Taxes i altres ingressos	5.262.000	"
4 Transferències corrents	8.077.600	"
5 Ingressos patrimonials	150.100	"

B. Operacions de capital

7 Transferències de capital	14.304.900	"
9 Variació de passius financers	100	"

Total Ingressos. 33.764.700 pts

Despeses

A. Operacions corrents

1. Remuneracions del personal	4.873.300	pts
2 Compra de bens corrents i de serveis . .	8.256.600	"
3 Interessos	5.000	"

(continúa)

4 Transferències comentats . . . . . 1.692.300 pts

B. Operacions de capital

6 Inversions reals . . . . . 18.429.400 "
8 Variació d'actius financers . . . . . 7.000 "
9 Variació de passius financers . . . . . 501.100 "

Total despeses 33,764.700 pts

I com que ja passava de les quatre de l'horabaixa tothom va partir escapat cap a dinar.

=====

Resum del ple extraordinari de dissabte dia 30-:6!85

Començà la sessió a les 12,30 h amb l'absència dels regidors G. Company, G. Mates i Arnau Gayà.

1.- LECTURA I APROVACIÓ DE L'ACTA DE LA SESSIÓ ANTERIOR

Llegida i aprovada per unanimitat.

G. Mora va trobar queales bases del concurs oposició per cobrir la plaça de saig- ordenança hi faltava una clàusula que, en cas d'empat de dos o més concursants, doni les ventatges al qui tengui més estudis.

2 .- ADJUDICACIO DE LES OBRES D'ASFALTAT DEL CARRERS MIRADOR I ALTRES, CAMI D'HORTELLA I CAMI DEL RAFAL AIXAT

Hi va haver quatre empreses que presentaren pressuposts :

RIUSECH E HIJOS, de Pollença, exclusivament pel camí del Rafal Aixat; COEXA SA de Capdepera, AGLÒMERADOS Felanitx, i Melchor Mascaró presentant pressuposts per cada un dels tres projectes:

	C. Mirador i altres.	Camí Hortella	Camí Rafal Aixat
Riusech	.....	.....	405.638
Coexa	2.962.000	3.850.000	495.000
Aglom. Fel.	2.960.000	3.850.000	495.000
Mascaró	2.942.500	3.825.000	490.000

El pressupost de Riusech, pel camí del Rafal Aixat és bastan més baix que els altres, però resulta que pressuposta 709 m quadrats d'asfalt, quan el projecte original en preveu 774, de manera que aquesta proposta fou desastimada per no ajustar-se al projecte.

Biel Mora aconsellà que es cercàs l'empresa que oferís millor qualitat, ja que les diferències entre les altres tres propostes es mínima per les xifres que se manegen.

El regidor Joan Mates va aclarir que el contratista s'ha d'atendre al projecte, i el qui ha redactat el projecte s'ha de cuidar de vigilar que es dugui a terme correctament.

Finalment s'adjudicaren les obres a construccions Mascarò.

3.- Circular de correus SOL.LICITANT UNES DEPENDÈNCIES PER LES SEVES OFICINES/

L'Ajuntament, en lloc de cedir un local ha passat tres ofertes a Correus perquè triïn la qui les convengui més:

a) Cinc metres de façana per vint de profunditat del solar que té l'Ajuntament entre el pes del porcs i el quarter de la Guàrdia Civil, per edificar; Correus faria l'edifici a compte seu.

b) Cinc metres de façana per 10 de profunditat a ran de carrer davall el pati de les escoles velles (C/ JOSÉ Antonio) devora el solar buit de veïnat; Correus construiria l'edifici amb la condició que una vegada acabat, el pati i la balustrada quedassin igual que ara.

c) L'Ajuntament es presta a cercar una casa particular que pugui interessar a Correus i gestionar el lloguer o la venda, les despeses serien a càrrec de Correus.

L'Ajuntament prefereix que Correus adopti la tercera sol.lució, Suggestint a Correus que intentin solventar ells mateixos el problema.

4.- CREACIÓ DE LA COMISSIÓ ESPECIAL DE COMPTES

NO s'ha de confondre aquesta comissió amb la d'Hisenda, que ja funcionava anteriorment. La C. especial de comptes estudia els comptes finals de l'Ajuntament, actualment són anuals.

El sr batle proposà que estigui integrada per persones que no figurin a la comissió d'Hisenda, i com que hi ha d'haver al menys un representant de cada candidatura, va fer la següent proposta: J. Sastre, G. Mates, Arnau Gayà, Guillem Gayà i Carles Costa.

Com que no hi hagué objeccions, s'aprovà la proposta.

J. Sastre amparant-se amb la legalitat vigent va sol·licitar tenir accés a les reunions de la comissió d'Hisenda, essent informat per l'assessor jurídic que la llei parla de "Organos complementarios" i que actualment això no es sap exactament que és, de manera que la comissió d'Hisenda pot no ésser un d'aquests òrgans complementaris anomenat a la llei. El senyor Sastre quedà encara més embullat que abans, i demanà a la presidència que es legalitzàs l'existència d'aquesta estranya comissió.

G. Mora va demanar al batle a veure si feia comptes crear una comissió de govern. Respongué el batle que no s'ho tenia estudiat.

5 .- REUNIÓ DE PRESIDENTS D'ENTITATS CULTURALS. -

^{22 de juny} J. Mesquida i Carles Costa informaren d'una reunió que tingué ^{tercer} dissabte de Juny amb presidents o representant de diverses entitats locals, per l'Ajuntament tenir un coneixement real de les necessitats de local social d'aquestes entitats. Així mateix l'Ajuntament, davant les suggerències, ha passat un informe a un arquitecte que farà un projecte de reforma dels edificis de les escoles velles, amb la distribució més adequada.

Provisionalment l'Ajuntament deixa els locals de que disposa a les escoles velles a les entitats que ho necessitin, amb la condició que ho sol·licitin per anticipat, sigui per curt espai de temps (1 dia o 2) i que se deixi talment com estava abans d'empresar- ho.

Aquí s'acabà el ple , i com que era extraordinari no hi havia precís i preguntes, i no es porien incloure punts d'urgència, però encara es feren extraoficialment les següents propostes:

El sr Mesquida traslladant una proposta de l'escola per si interessàs a l'Ajuntament comprar la gelera de l'antic menjador, ja que actualment no fa falta a les escoles noves. L'assessor jurídic a instàncies del batle aconsellà que abans de prendre cap decisió, se miràs si hi havia cap factura per saber si la gelera era propietat de l'ajuntament.

El snyor batle proposà:

- Dirigir al MOPU una carta sol·licitant una millora del pis de la carretera de Sant Joan a Montuïri.

- Dirigir una queixa al MOPU per l'asfaltat del camí- carretera de Sant Joan a Llorito, ja que deixen dos palms per banda fora asfaltar.

- Dirigir una carta d'agraïment a A la central de la caixa d'estalvis SA NOSTRA, pel dinar que fou convidat l'Ajuntament de Sant Joan a Sa Canova.

- Comunicant que prest se posarà la primera pedra de la Unitat Sanitària, al solar que Sa NOSTRA donà a les escoles dels Molins

Bolla, tu que voltes i enrevoltes,
jo no sé com vares néixer,
feta d'aigua i de terra
amb la més gran habilitat.

Contemplant la teva història,
quantes coses t'han passades
i encara te conserves
aguantant tots els combats.

Tu que eres la més bella,
per la natura poblada,
ara ja tornes vella
pels humans dominada.

Els que eren abans admirables
són ara paisatges esquinqats,
a redols contaminada
per obra dels habitants.

Com consents que te destruesquin
la bellesa de l'entorn ?
terra, mar i aire
pol·lució arreu del món.

Tu que eres tota clapada
de bells colors blaus i verds,
tu que estaves ben poblada
de moltes castes d'animallets.

Ara sempre te fan sofrir,
veient l'extinció de les teves criatures,
tan si són de mar com de terra,
els homes van a la seva captura.

Els espessos boscos s'aclareixen,
màquines que destrueixen
la labor d'un llarg temps
per aprofitar-se dels teus bens.

Mars poblats de peixos
ara estan contaminats
per immenses clapes negres,
pels residus nuclears.

Sense pensar que arribarà un dia
que tot això no existirà;
tu seràs una bolla trista,
despoblada de flors i d'animals.

Mira tot el que te passa,
és aquest el món que tu vares crear ?
dominat per la injustícia,
invasit per la maldat.

Centenars d'homes cauen cada instant,
morts per l'egoisme d'uns quants;
la matança de les guerres
quan serà que l'aturaran ?

Dues terceres parts dels teus fills,
passen misèria i moren de fam;
és l'egoisme el mal de la humanitat,
no compartir el pa amb els germans.

Es l'enveja una altra malaltia,
homes que només aspiren a dominar,
acumular prestigi i riquesa,
fabricar joguines per matar.

Són molts els que per tu ploren,
dins aquest món de desunió,
format per rics i per pobres,
demanen justícia i amor.

A on trobaran consol a les penes;
a on remei als seus dolors,
digués, bolla, una manera,
posem prest la solució.

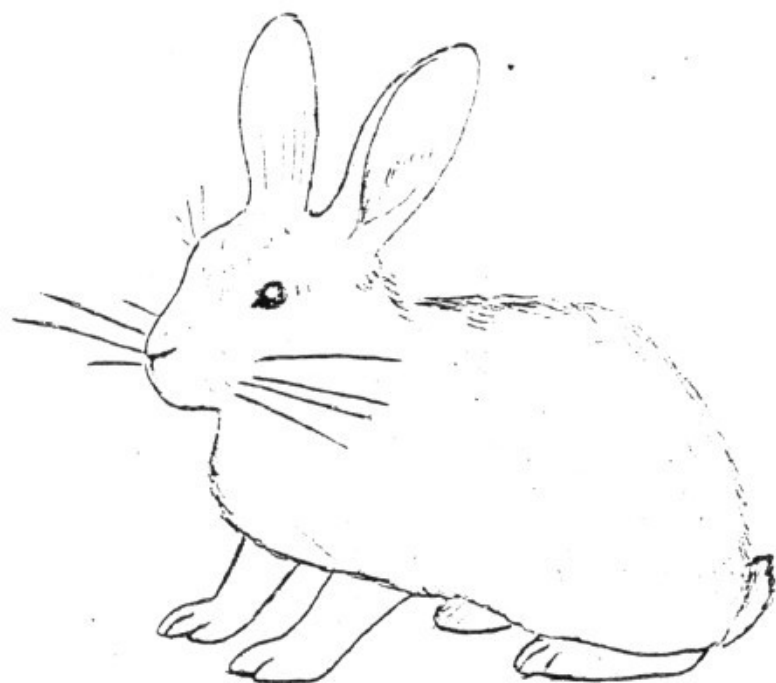
Estan acabant amb tu per sempre,
a poc a poc, fins a la total destrucció;
no juguem més amb la nostra Terra,
facem d'ella un món molt millor.

Aturem- nos ara, tornem arrera,
volem pau per totes parts,
és aquesta la nostra quimera
manifestem- ho tots plagats.

Lluitarem per tu, bolla ...
te tornarem els teus encants,
farem de tu la més gran de totes,
protegirem tots els teus camps.

Nos convertirem amb homes nous,
implantant entre nosaltres igualtat,
brillaràs dins l'univers com un diamant,
tu seràs la bella bolla d'abans.

Juntem les mans, tanquem els ulls,
oblidem els errors d'aquell passat,
pensem ara amb el futur
que el nostre somni serà real.

el conill

BESTIAR

Diuen que sa lloriguera
es conill se vol cavar.
Si és gran hi podràs posar
es cabrit i sa somera.

Animal mamífer lagomorfa de la família leporidae. El que té més gros són les orelles. Les dues cames de darrera més llargues que les de davant, per això li va més bé córrer costa per amunt que per avall, ja que d'aquesta darrera manera i si corr escapat té la tendència a fer cuques de veles.

Domesticat per l'home des de fa molts d'anys, en estat salvatge entrà al continent europeu des d'Àfrica cap a la península Ibèrica. La seva carn és molt apreciada sobre tot torrada, amb seba. Per això l'home és el seu principal predador, i al llarg de la història s'ha inventat mil i un artilugis per la seva caça: senderes i llaços (aprofitant el costum que tenen de passar sempre pel mateixos llocs durant les seves voltes), fures, cans, escopetes, coxes,...; però per nosaltres el procediment més original és el següent: es col·loquen un parell de ciurons damunt una pedra plana (això dins la garriga), quan el conill les veu hi va per menjar-se'ls, i quan les agafa amb les dents per esclafar-los, i degut a l'esforç que fa, acluca els ulls, llavors és l'hora d'acostar-s'hi i agafar-lo per les orelles.

El conill de camp viuen en colònies formades per clans familiars. Defensen el seu territori d'elements estranys, i el delimiten amb l'orina i l'olor d'una substància que desprèn una glàndula de la barra. Fan llorigueres en terra per amagar-s'hi i per fer-hi el niu (per això als domesticats, que viuen dins una gàbia, se'ls sol posar una amagatai per que tinguin bon fer el niu i conservar els seus costums)

El conill pot viure entre 5 i 9 anys. Poden fer de tres a sis ventrades anuals de 4 a 12 conillets cada una. Neixen cecs, sense pèl i torpes: és una adaptació a la segura vida de dins la lloriguera on la vella hi ha fet un bon jaç arrabansant-se pèl de la panxa.

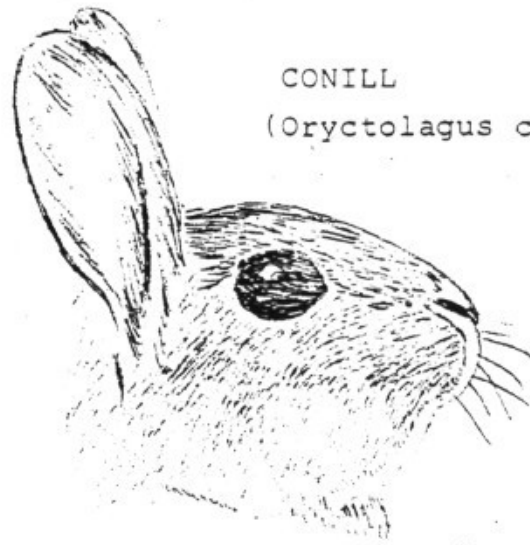
Degut a que és un animal molt perseguit pels seus predadors naturals (cans, moixos salvatges, aus de presa,...) ha tengut que idear

El conill és de qui el mou; la llebre, de qui l'agafa

LLEBRE

(*Lepus capensis*)

CONILL

(*Oryctolagus cuniculus*)

sistemes eficients per poder escapar de tants de predadors. Cal destacar:

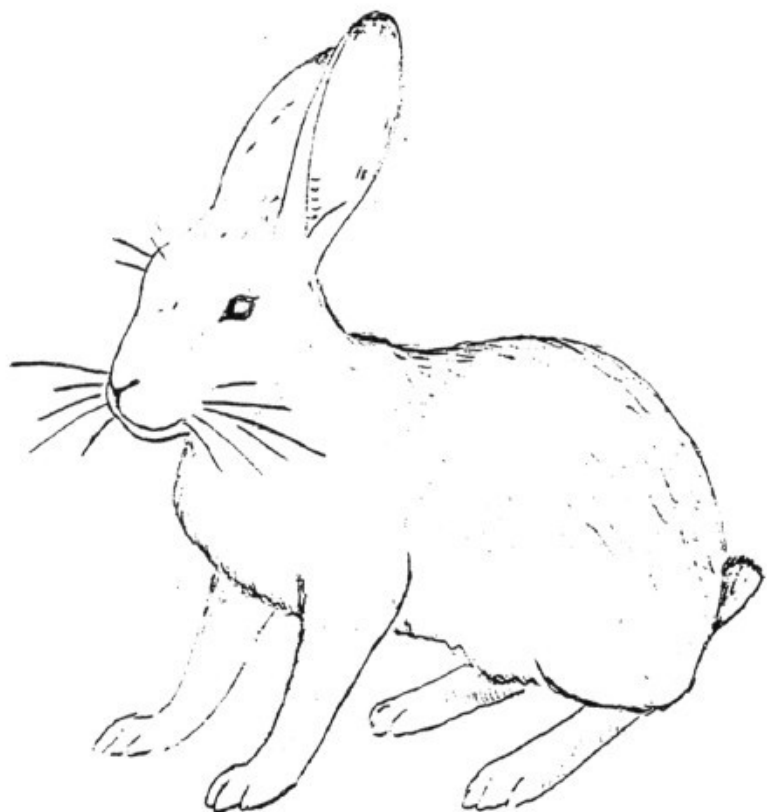
- Les llargues orelles, que es mouen com un radar, l'informen de tots els renous que hi ha al seu voltant.
- En preveure un perill, amb les cames de darrera pega cops en terra. Aquest so, com el d'un tambor, es transmet al llarg de les lloriguerres informant a la gent de l'interior. El conill domèstic encara conserva aquest costum, a pesar de que li serveix de poc.
- La coa curta, però ben blanca per davall, és un semàfor mòvil quan el conill corr, informant als altres de la seva escapada.

El conill de camp és de constitució més petita que el domèstic. Aquest ha estat seleccionat en diferents races algunes d'elles gegantines: poden arribar a pesar més de 10 Kgs (el de camp no passa dels 2 Kgrs). Hi ha que dir que a Mallorca, encara perdura l'antiga costum de pesar els conills a terces (1 terça = 400 grs, i es divideix en 12 unces).

Es un animal herbívor total. Als domèstics se'ls ha de donar herbes adequades a la seva dieta o piensos composts, si no és fa així s'escagassen, o, quan estan avesats a no menjar se moren.. Han de rosegar sempre per desgastar els incisius en continu creixement; si no rosequen suficientment aquestes peces dentàries arriben a créixer 10 cm anuals.

Tenen una digestió complicada, i s'assembla a la dels remugants, encara que no és tan sofisticada. Degut al perill constant en que viuen, a l'hora de menjar ho fan aviat, enviant-se molt d'aliment en poc temps. Aquest no té temps de metabolitzar la vitamina B-1 per això el conill es torna menjar unes merdes blanques i blanquinoses que ell mateix ha fet, les torna rosegar i així pot assimilar millor la vitamina anomenada.

Li agrada pasturar a la dematinada, sobretot durant l'estiu. i té costum de passar sempre pels mateixos llocs i defecar al mateix redol.

i la llebre

Dins la gàbia també conserva aquests hàbits: té un lloc per descansar, un per fer les feines, un per menjar, un altra per er niu...

Els camperols solen esser víctimes d'accidents de circulació o de la mixomatosi (malaltia virulenta introduïda pels científics per controlar l'excessiva població de conills, els virus fou aïllat el 1.898 a MONTevideo. L'any 1.950 hom l'introduí a Austràlia per controlar l'enorme quantitat de conills. L'any 1.952 entrà als països europeus a causa d'un francès que inoculà el virus als conills de la seva granja que es menjaven les hortalisses; la malaltia s'estengué ràpidament pels conills domèstics i de camp)

Per matar-lo se li pega un cop fort darrera les orelles o se li talla la jugular i se li fa donar la sang. La seva pell se sol aprofitar, després de secada amb sal i aferrada a una post, sobretot per fer ximbombes.

Sa meva dona, germans,
un dia que era a la vila,
va agafar una llebre viva
sense escopeta ni cans

Guardet de llebre siulada
o de conill encalçat,
o de fadrí refuat
de la seva enamorada.

De la mateixa família que els conills, si bé tenen unes característiques pròpies que la diferencien clarament dels seus parents.

Orelles més llargues acabades amb una clapa negra de funció fanegèrica. Cames de darrera més llargues el que li permet una velocitat constant en fugida d'uns 60 Km/ h sense cansar-se massa, per una part té el cor molt potent i els músculs contenen molta hemoglobina.

L'alimentació de la llebre és omnívora. A pesar la principal font d'alimentació són els vegetals, també menja excrements d'altres animals, carronya, insectes, ...

No fa llorigueres, viu a camp obert. Per pasar desapercibuda s'ajaça amb les orelles tombades per enrera, i d'aqueixa manera és gaire bé impossible que la vegem, i només fuig quan el perill és evident. Els petits,

néixen amb un pelatge mimètic, ulls oberts, i ja saben córrer: no és més que una adaptació a la vida a l'aire lliure des del primer moment de la seva vida.

La conducta amorosa de la llebre és més sofisticada que la dels seus parents. Els mascles se barallen per aconseguir parella, i llavors inicien tot un ritual per cobrir la femella.

La llebre pot viure fins als 12 anys, fan de 2 a 4 ventrades anuals de 2 a 5 llebretes cada una. Tornen més grosses que els conills, però és impossible la seva domesticació degut al seu caràcter orat i incontrolat. La mixomatosi no les afecta.

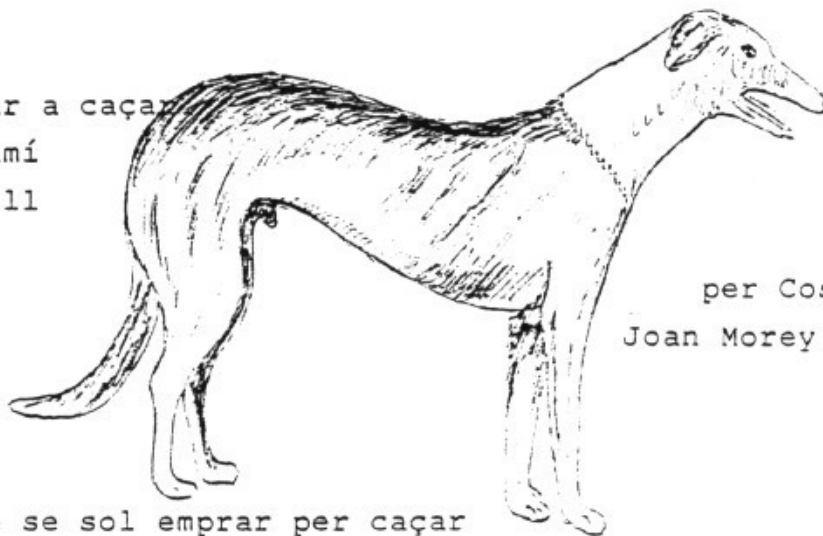
Tant llebres com conills són afectats de paràsits, sobretot puces i pois.

Existeixen algunes creences curioses referents a les llebres. A Mallorca se diu que per agafar una llebre, cal fer-se sang a un genoll. També s'afirma que quan una llebre passa corrent per davant una persona que va per un camí, aquesta persona patirà una desgràcia. Les pólvores de cervell de llebre són bones per fer sortir el dental a les criatures.

Així com els mascles dels conills arriben a ésser més grossos que les femelles, a les llebres és al revés, les femelles poden arribar a ésser més grosses que els mascles.

JO no sé com ni es perquè,
ni l'he arribat a finar:
si sa llebre cerca es ca
o si es es ca que sa llebre cerca.

Un ca se'n va anar a caçar
i va fer un llarg camí
i va amollar un conill
per una rata agafar

per Cosme Nigorra
Joan Morey i altres

Ca llebrer.- Ca que se sol emprar per caçar
llebres

TORNAREM TENIR SAIG .-

L'Ajuntament de Sant Joan i de conformitat amb lo acordat en sessió celebrada el 7-02-85 convoca concurs oposició lliure per proveir la plaça vacant de Saig al nostre poble.

Aquest concurs es desenvoluparà segons unes bases que estan exposades detalladament al tauló d'anuncis de la Sala. Podem resumir com a més importants les següents:

- 1) Tenir domicili fix i permanent a Sant Joan.
- 2)
  - Esser espanyol de més de 18 anys i menys de 55
  - Posseir el Certificat d'Estudis Primaris
  - Tenir premís de conduir, Classes A-1, A-2 i B-2
  - No patir malaltia o defecte físic que impossibiliti exercir les funcions corresponents.
  - NO haver estat separat, per expedient, de l'Administració Pública.
  - No tenir antecedents penals.
  - Saber xerrar el català propi de les Illes Balears.
  - Haver fet el Servei Militar o estar exent de l'obligació.
- 3) Presentar la instància degudament complimentada i en el plaç fixat per l'administració.
- 5) El tribunal qualificador estarà constituït per:
  - President - El batle de l'Ajuntament de Sant Joan
  - Secretari - El de la Corporació
  - Vocals -
    - a) Un representant del professorat Oficial i designat per la Delegació Interinsular de l'Institut d'Estudis d'Administració Local.
    - b) Un expert, designat pel batle
    - c) Un representant de la Comunitat Autònoma
    - d) Un funcionari de carrera, designat per l'alcaldia.
- 7) Els exercicis d'aquest concurs-oposició seran els següents, tots ells de caràcter obligatori i eliminatori:

1er exercici: Prova física .-

- Carrera de 100 m llisos en 15" 5

- Salt d'altura: 1,20 m
- Salt de longitud: 3,50 m
- Enfilar- se per corda llisa: 4 m

26n exercici: Prova cultural

a) Lectura d'un text en algun dels dos idiomes oficials de les Balears.

Un dictat.

Operacions o resolucions de problemes d'aritmètica

b) Respondre en un període màxim de 20 min a preguntes formulades pel tribunal sobre els temes següents:

- Cultura general: Història de Mallorca; el segle d'or de la literatura espanyola; principals escriptors mallorquins; geografia espanyola; característiques de les Illes Balears.
- Nocions elementals de Règim Local: Constitució; Organització territorial de l'Estat: municipis, províncies, Consells,...; Òrgans del Govern municipal i el seu funcionament; funcionaris d'Administració local i els seus grups; Règim disciplinari.
- Normes bàsiques del Còdig de Circulació
- Nocions del Còdig Penal sobre les faltes.
- Toponímia del terme municipal, vies de comunicació. Llista de carrers de la localitat.

3er exercici:

El tercer exercici serà de tipus pràctic, relacionat amb les funcions a exercir pel candidat. El contingut serà proposat pel Tribunal qualificador. Se valorarà la capacitat i formació pràctica.

4art exercici:

Consistirà en una entrevista personal entre el Tribunal qualificador i cada aspirant. Es valorarà la formació dels opositors.

8) Al final només hi podrà haver- hi un aprovat, ja que només hi ha una plaça. I aquest estarà un període de 6 mesos de prova en la qual el nombrat tindrà els drets i obligacions com si fos de carrera ..... Passat aquest període l'aspirant adquirirà la condició de funcionari i cobrarà el període de prova.

PER LA PAU

En aquests moments la pau mundial es troba especialment amenaçada. La existència dels blocs militars, la creixent carrera armamentista en plena fase de guerra de les galàxies, la progressiva instal·lació de missils nuclears al territori europeu, el constant augment de les despeses militars per part dels governs, la permanent agressió als països de l'anomenat tercer món, el perill evident d'invasió de Nicaragua... són símptomes evidents de que el perill de confrontació bèl·lica és cada vegada més gran.

La permanència de l'Estat espanyol en un dels blocs militars, l'OTAN, no contribueix a la distensió sinó que més al contrari, reforça la política de blocs. D'aquesta manera els pobles de l'Estat ens podem veure involucrats en conflictes bèl·lics que res tenen a veure amb els nostres interessos. L'Estat espanyol es converteix, així, en una titella de la política dels E.E.U.U. i ens impossibilita de

dur a terme una política de neutralitat, la única que realment interessa al conjunt de dones i homes que creuen en la convivència en Pau i Llibertat.

Qui som el GRUP D'ACCIÓ PER LA PAU I EL DESARMAMENT?

Som un col·lectiu pacifista integrat per dones i homes que ens hem anat aglutinant a través d'una sèrie d'accions reivindicatives que han tingut lloc aquests darrers mesos com han estat: la «rebuda a la sexta flota», la comparsa anti-OTAN de Sa Rúa, les accions de suport a la coordinadora de s'Àguila lliure...

Hem participat a la segona trobada del Moviment per la Pau que tingué lloc els passats dies 16, 17, 18 i 19 a Barcelona i mantenim contactes amb la Coordinadora de grups pacifistes de l'Estat espanyol de cara a dur un treball conjunt.

El nostre grup està obert a totes aquelles persones disposades a treballar en la lluita per objectius pacifistes i antimilitaristes. Si et vols posar en contacte amb nosaltres, o de manar informació: C/. Montenegro, 8. o bé Tf. 21 29 07.

ELS POUS PUBLICS A SANT JOAN

La nostra vila no té abundància de fonts o surgències d'aigua, més bé és pobre d'elles. Donada aquesta necessitat que tenia el poble, els Jurats (antics membres que componien la Universitat de Sant Joan) procuraren construir una sèrie de pous públics pel servei dels reinats.

Quan l'aigua escassejava i no es podia abastir el consum de les necessitats primàries, es requeria la necessitat d'anar a cercar aigua als pous públics. Aquests eren, aleshores, la reserva aquífera dels pobles fins que a la primera meitat del segle XX es comencen a fer els grans pous i modernes perforacions, i que tendran una continuïtat progressiva a la segona meitat d'aquest segle.

Pou de Sa Baronia .- Es citat per D. Francesc Oliver a la revista Documenta, exaltant la seva importància històrica. En el drama històric de "Na Cecília de Solanda " és citat per un dels personatges. Segurament es troba vinculat a la història de la possessió de Solanda, situant-se geogràficament entre Consolació i la mateixa possessió. Actualment es troba tapat, degut al poc ús que oferia.

Pou Nou .- Anomenat també pou d'En Balaguer, pren el topònim de ser el més modern o més nou de tots els existents en el terme municipal. Situat en la confluència dels camins d'Els Calderers, d'Horta i la carretera de Vilafranca, el pou Nou ha estat uns dels darrers en el servei en el consum d'aigua. Actualment, tot i que l'aigua no és potable, serveix pel proveïment de líquid, en garrafes i bòtils, i el seu ús pel reguiu de plantes — meloners i tomatigueres campaneres .

Pou de la Plaça .- Pren el nom de l'antiga plaça localitzada a lo que actualment és el creuament dels carrers Mestre Mas i Buenos Aires. A l'actualitat es troba enclavat dins una casa particular del carrer Mestre Mas, segons es relata a la revista Documenta. A través dels documents històrics publicats a la revista Documenta, es confirma la seva existència a finals del segle XVI.

Pou Comú .- Situat a la part més elevada del poble, és un pou antic. Existeixen documents en data de 1.605 i 1.631. Actualment es troba ple de pedres i quasi tapat per clapers.

Pou Llarg .- Segurament prenia el topònim de llarg degut a la profunditat del mateix. Segons varis testimonis orals, té una fondària de 120 130 palms. El pou Llarg va lligat a Sa Sínia — pública també — que es troba just devora el pou, la qual encara serveix de suministre d'aigua a nombrosos veïnats. En aquest pou hi ha hagut fins fa una sèrie d'anys els da-

rrers rentadors públics del poble, perdent la seva utilitat amb la invasió dels moderns electrodomèstics. En el seu lloc i prèviament tapat el pou, s'hi ha construït un petit jardí. Està situat a la sortida del poble anant cap a Petra.

Pou Bo .- Situat a la vora esquerra de la carretera de Petra. Antigament existia un carrer retolat amb el nom de Pou Bo, que presumiblement és l'actual carrer de la Unión, prova de la importància que pels veïnats tingué aquest pou. La seva edat o al menys la seva construcció data de la mateixa que la de la Plaça, donat l'existència de documents en data de 1.596.

Pou des Prat .- Segons els documents publicats a la revista Documenta, aquest pou es localitza a la zona de l'eixampla del sud del poble. Haguent consultat varis testimonis orals, cap d'ells va conèixer la seva existència. En data de 1.588, la Universitat de Sant Joan va fer acta de compra de l'esmentat pou.

Pou de Son Santos .- Situat a la vora esquerra del camí de Consolació, el Pou de Son Santos — igual que el pou Llarg — tenia rentadors. Avui, davant la manca d'utilització dels rentadors, es destruïren i foren substituïts per una mica de placeta embellida per un arc artístic assentat sobre el coll.

Pou des Molí d'Aigua .- Al marge de la carretera de Sant Joan a Vilafranca i adosat al torrent d'Hortella, hi trobam aquest pou. La poca informació sobre el mateix no permet facilitar dades històriques.

Pou den Còdol .- Situat a la vora del camí d'Hortella Vell. Es pot veure una fotografia d'aquest pou en el llibre publicat recentment sobre notes històriques de Sant Joan i obrat per en Ramon Rosselló.

Pou de la Plaça Nova .- Es troba en el centre de la Plaça Nova o del " Centro ". Fa una sèrie d'anys encara es veia treure aigua, però actualment el seu ús és nul.

Entre els pous públics existents o que tenim testimonis demostratius de la seva existència, hem fet una relació, sinó completa, quasi exhaustiva. Existeixen dos casos de suministres públics, que eren les cisternes de Consolació i la de les escoles Graduades. Realment la importància històrica que presenta la de l'escola dels nins (antic quarter de la Guàrdia Civil i futura Casa Cultural del poble) no és gran, just queda en l'anècdota on un " Cabo " de la Guàrdia Civil es volia fer seu el seu ús. El

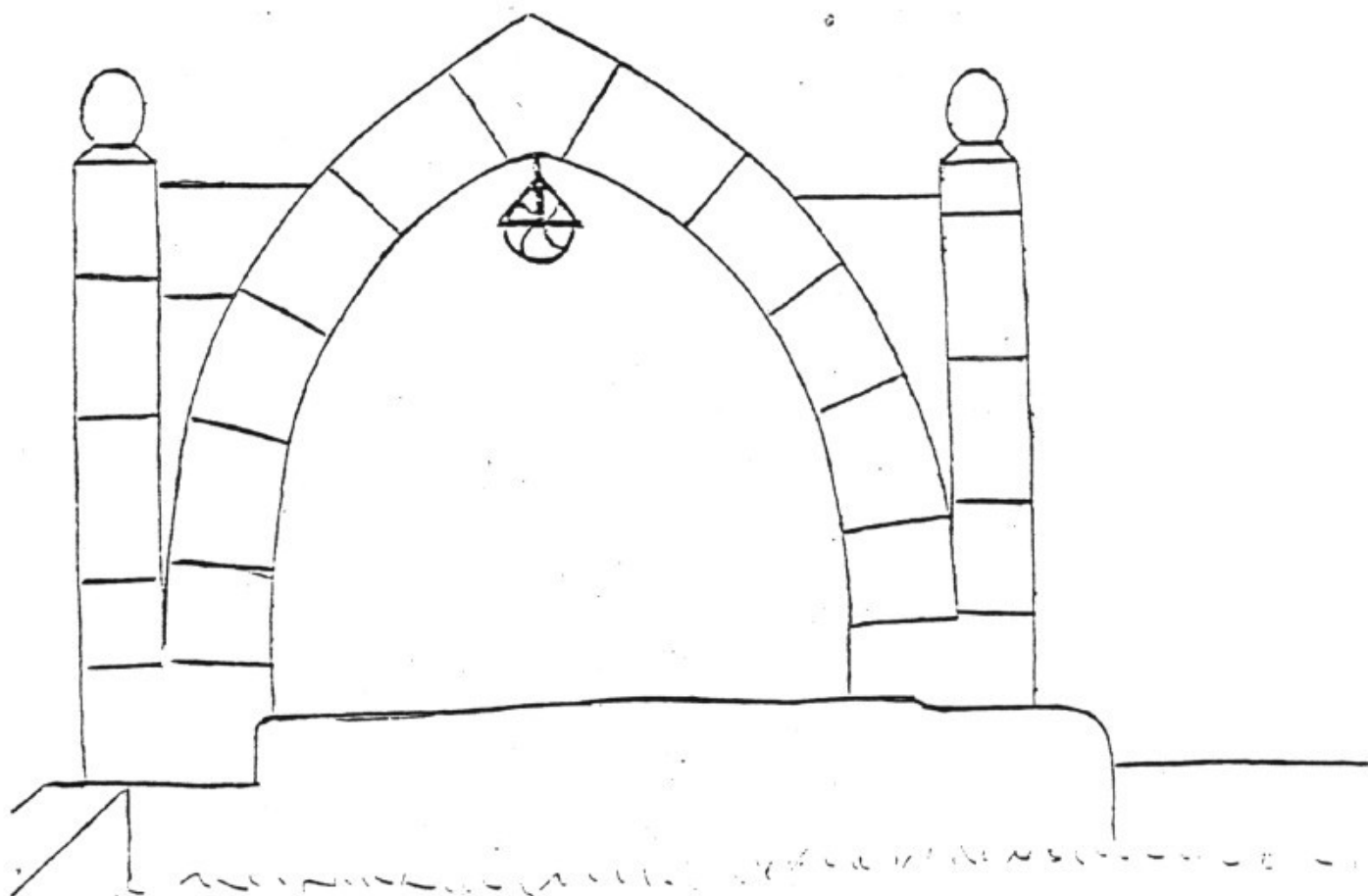
batle d'aquelles hores l'advertí de que el consum era públic i que es deixàs de coverbos.

Font de Consolació .- Adosada a l'ermita eregida a la Verge que porta el mateix nom que el turó. No és tracta d'una font superficial, sinó que es va haver de picar sobre la roca viva i s'hi edificà una gran cisterna, que així mateix conserva l'aigua pura i fresca. Antigament (i encara ara en ple segle XX) eren moltes les persones que acudien, gerra dins el carro, Consolació per proveir-se d'aigua per a beure. Cap a 1.792, l'Ajuntament veient que aquella cisterna era insuficient per a l'ús de la població, resolgué eixamplar-la i cobrir-la d'un terrat, del qual és domina actualment una àmplia panoràmica.

En aquell temps l'aigua era utilitzada més racionalment que en l'actualitat i així i tot s'havia de fer ús dels pous públics. En l'actualitat el seu ús és escàs i just queden com elements de la societat pre-turística i per tant s'haurien de conservar, encara que sien buits.

(En cas de que algú conegui, en el terme municipal, altre pou d'ús públic, en faria bé si m'ho fes arribar)

Miquel Company Florit

FLORS I OCELLS .-

En la grenyal primavera
xalest canta el rossinyol
tant a l'ombra com al sol
gaudeix la seva quimera.

Els companys del seu voltant
dins la mateixa contrada
van copiant la tonada
les notes van camuflant.

El gorrió, el buscaret,
el pinsà, la cadenera
la menuda primavera
fent xiu- xiu, fan el seu niuet.

Per l'aire net camperol
entre argelagües i estepes
arreu xuclen les floretes
del Maig, JUny i Juliol.

Entre alegre piuladissa
de tota casta d'ocells
fan el niu per la bardissa
o amagats dins els revells.

B.M.S.

P A S S A T E M P S

- ENCREUAT .-

HORIZONTALS .- 1- Obertura practicada a la paret d'un edifici per tal de deixar passar la claror i l'aire.

2- Moneda espanyola que abans tenia un valor fort. Emanciació de certes substàncies que constitueix un olor agradable. 3.- Que no està perforat. 4.- Planta labiada de rames filiformes i flors petites. El metall més apreciat de la història de la humanitat. Sentiment profund de malvolença cap algú. 5.- Emetre renous guturals mentres se dorm. Obra Pública. 6.- Cosa no desitjada que se sol aferrar a la roba sempre que feim una bauxa. Paraula acadèmicament inexistent que defineix un estat psicossomàtic anormal. 7.- La tenim en mig del Mel i Sucre. Cadascuna de les setze peces iguals del joc d'escacs.. Ena. Erra.

8.- Establir un contacte físic entre dues coses, essent nul·la la distància entre elles. 1.000. 9.- L'acció de demanar suplicant. 0.- Lletre en forma de creu. Ganxos petits de ferro que penjats a un fil, serveixen per pescar, (no poseu l'hac de davant). L'esquena d'un ganivet.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
1	■									■
2					■					
3										
4				■			■			
5	■							■		
6					■					
7		■	■				■		■	
8						■				■
9										
0		■				■				■

VERTICALS .- 1.- Cada una de les terminacions de les mans i dels peus. En llenguatge infantil, qualsevol animal petit de ploma. 2.- Ganes de ferestes de inhalar vapors de tabac cremat. Arbre típic de voreres de torrents (a Ciutat hi havia un carrer que n'estava ple, així ho indica el seu nom). 3.- Al revés, adquesqui una cosa a canvi de doblers. Central Política Amorfa. 4.- Patriarca bíblic, primer mariner per força de la història. Substància química empleada pels americans a la guerra del Vietnam per socarrar els vietnamites. 5.- Segona vocal. Al revés, òrgan musculós, motor del sistema circulatori de la sang dels animals. Deidat grega companyera de Ithanatos. 6.- Safrà bord. Erra. 7.- Efecta sonor que acompanya al llamp els dies de tormenta. Nota musical. Pedra petita molt abundant a les ruralies. 8.- Dues vegades ro. Sol en el seu gènere (femení). 9.- Nom de persona (fa festa dia 26 de NOvembre). Al revés , afluent del riu Miño. 0.- Menjar fins estar ben ple de panxa. Vocal.

